Rok VI. Nr. 5.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO

ORGAN RADY SZKOLNEJ OKRĘGOWEJ ŁÓDZKIEJ.

Łódź, dnia 23 maja 1932 r.

TREŚĆ:

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

71.

USTAWA

z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 38, z dnia 7. V. 1932 r., poz. 389.)

WSTĘP.

Ustawa niniejsza wprowadza takie zasady ustroju szkolnictwa, które mają Państwu ułatwić organizację wychowania i kształcenia ogółu na świadomych swych obowiązków i twórczych obywateli Rzeczypospolitej, obywatelom tym — zapewnić jak najwyższe wyrobienie religijne, moralne, umysłowe i fizyczne oraz jak najlepsze przygotowanie do życia, zdolniejszym zaś i dzielniejszym jednostkom ze wszelkich środowisk umożliwić osiągnięcie najwyższych szczebli naukowego i zawodowego wykształcenia.

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Art. 1. (1) Szkoły i zakłady naukowe i wychowawcze, utrzymywane wyłącznie przez Państwo, noszą nazwę szkół (zakładów) państwowych.

(2) Szkoły (zakłady), utrzymywane przez Państwo wspólnie z samorządem terytorjalnym lub gospodarczym na mocy osobnych ustaw, noszą nazwę szkół (zakładów) publicznych.

(3) Wszystkie inne szkoły (zakłady) noszą nazwę szkół (zakładów) prywatnych.

Art. 2. (1) Podstawę organizacyjną i programową ustroju szkolnictwa stanowi siedmioletnia szkoła powszechna najwyżej zorganizowana (III stopnia). Programy będą tak ułożone, aby umożliwiały młodzieży, odpowiednio uzdolnionej, przejście ze szkół jednych typów do drugich oraz ze szkół niższych stopni do wyższych.

(2) Organizację wszelkich typów szkolnictwa z wyjątkiem, przewidzianym w art. 51 ust. 2, czas trwania nauki, programy oraz warunki przejścia z jednych szkół do drugich określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Programy przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po wysłuchaniu opinji ministrów zainteresowanych w zakresie ich ustawowo określonej właściwości.

Art. 3. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może dla celów doświadczalnych zakładać poszczególne szkoły, oparte na odmiennych zasadach organizacyjnych niż zasady, określone w niniejszej ustawie.

POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE.

I. Przedszkola.

Art. 4. Dla dzieci w wieku od 3 lat ukończonych do czasu rozpoczęcia obowiązku szkolnego organizuje się przedszkola, które mają na celu wychowanie fizyczne i psychiczne przez stworzenie odpowiednich ku temu warunków.

II. Szkolnictwo powszechne.

Art. 5. Nauka w zakresie szkoły powszechnej jest obowiązkowa.

Art. 6. (1) Obowiązek szkolny trwa dla każdego dziecka lat siedem.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może na pewnych obszarach lub w poszczególnych miejscowościach przedłużyć czas trwania obowiązku szkolnego do lat ośmiu; może również skrócić go do lat sześciu, o ile to będzie konieczne ze względu na warunki organizacji szkolnictwa powszechnego na tych terenach.

(3) O ile w ciągu trwania obowiązku szkolnego dziecko nie ukończy nauki w zakresie szkoły powszechnej, obowiązek szkolny może być dla niego przedłużony o rok.

Art. 7. (1) Obowiązek szkolny zaczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy siedem lat życia.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może na pewnych obszarach lub w poszczególnych miejscowościach opóźnić lub przyśpieszyć rozpoczęcie obowiązku szkolnego o jeden rok; przyśpieszenie obowiązku szkolnego nie może dotyczyć dzieci, które przed rozpoczęciem roku szkolnego nie ukończą sześciu lat życia.

(3) Obowiązek szkolny może być odraczany dla dzieci, opóźnionych w rozwoju fizycznym lub umysłowym, oraz dla tych, które z powodu warunków komunikacyjnych mają utrudniony dostęp do szkoły. Szczegółowe normy ustala rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(4) Mogą być przyjmowane do publicznych szkół powszechnych w miarę wolnych miejsc dzieci, które nie podlegają jeszcze obowiązkowi szkolnemu, a ukończyły sześć lat życia, jeżeli wykażą odpowiedni rozwój fizyczny i umysłowy.

Art. 8. Czas trwania obowiązku szkolnego dzieci anormalnych określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Dzieci te mogą być zwolnione od obowiązku szkolnego, o ile niema zorganizowanej dla nich szkoły specjalnej (art. 13).

Art. 9. Obowiązek szkolny wypełnia się przez pobieranie nauki: a) w publicznej szkole powszechnej, b) w innej szkole, c) w domu. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa warunki, na których nauka w innej szkole lub w domu uznana będzie za wypełnienie obowiązku szkolnego, oraz ustala rygory w stosunku do uchylających się wogóle od tego obowiązku.

Art. 10. (1) Szkoła powszechna obejmuje zasadniczo siedmioletni kurs nauki.

(2) W razie przedłużenia, względnie skrócenia, czasu trwania obowiązku szkolnego (art. 6 ust. 2) czas trwania nauki szkolnej ulega stosownej zmianie.

Art. 11. (1) Szkoła powszechna ma za zadanie dać na poziomie, odpowiadającym wiekowi i rozwojowi dziecka, potrzebne ogółowi obywateli jednolite podstawy wychowania i wykształcenia ogólnego oraz przygotowanie społeczno-obywatelskie z uwzględnieniem potrzeb życia gospodarczego.

(2) W programie szkoły powszechnej rozróżnia się trzy szczeble: szczebel pierwszy obejmuje elementarny zakres wykształcenia ogólnego, — szczebel drugi jest rozszerzeniem i pogłębieniem szczebla pierwszego, szczebel trzeci ma nadto przysposobić młodzież pod względem społeczno-obywatelskim i gospodarczym. Zagadnienia kulturalno-gospodarcze środowiska, w którem szkoła się znajduje, winny być uwzględniane w materjale naukowym wszystkich trzech szczebli.

Art. 12. (1) Pod względem organizacyjnym rozróżnia się szkoły powszechne trzech stopni. Szkołą stopnia I-go jest szkoła, która realizuje pierwszy szczebel programowy wraz z najważniejszemi składnikami programowemi szczebla drugiego i trzeciego; szkoła stopnia II-go realizuje pierwszy i drugi szczebel programowy wraz z najważniejszemi składnikami programowemi szczebla trzeciego; szkoła stopnia III-go realizuje wszystkie trzy szczeble programowe w pełnym zakresie.

(2) Szkoła powszechna III-go stopnia realizuje pierwszy szczebel programowy w czterech pierwszych latach nauki, drugi szczebel programowy w piątym i szóstym roku nauki, trzeci szczebel programowy w siódmym, względnie — w ośmioletniej szkole — w siódmym i ósmym roku nauki.

Art. 13. Wychowanie i kształcenie dzieci anormalnych odbywa się w zakładach i szkołach powszechnych specjalnych, względnie w oddziałach specjalnych.

Art. 14. Publiczne szkolnictwo powszechne będzie tak zorganizowane, ażeby obywatele mieli możność kształcenia dzieci w szkołach możliwie najwyższego stopnia. Zasady ułożenia planu sieci szkolnej i sposób jego realizacji określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

III. Dokształcanie.

Art. 15. (1) Młodzież, która wypełni obowiązek szkolny, a nie uczęszcza do żadnej szkoły, podlega do 18 roku życia włącznie obowiązkowemu dokształcaniu.

(2) Zadaniem dokształcania jest pogłębienie indywidualnego i społeczno-obywatelskiego wychowania młodzieży oraz rozszerzenie ogólnego wykształcenia w dostosowaniu do potrzeb życia gospodarczego i zawodów, w których młodzież pracuje.

(3) Dokształcanie odbywa się bądź w szkołach i na kursach dokształcających ogólnych, bądź w szkołach dokształcających zawodowych (art. 26).

Art. 16. (1) Od obowiązkowego dokształcania zwolnieni są ci, którzy po wypełnieniu obowiązku szkolnego ukończą co najmniej dwuletnią naukę w szkole, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wystarczającą.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwalnia od obowiązkowego dokształcania młodzież, dla której niema zorganizowanej ani odpowiedniej szkoły dokształcającej zawodowej, ani ogólnej, ani odpowiednich kursów dokształcających.

(3) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala rygory w stosunku do uchylających się od tego obowiązku.

Art. 17. Młodzież w wieku powyżej lat 18 oraz dorośli będą mogli pogłębiać i rozszerzać swoje wykształcenie — w szkołach i na

kursach dokształcających oraz przy pomocy innych instytucyj oświaty pozaszkolnej według zasad, jakie ustala rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 18. W wypadkach, w których zdobycie wykształcenia poza szkołą jest możliwe, odpowiednio zorganizowany przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego system egzaminów pozwoli na uzyskanie takich uprawnień, jakie zapewniają świadectwa odpowiednich szkół.

IV. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

Art. 19. Szkoła średnia ogólnokształcąca ma za zadanie dać młodzieży podstawy pełnego rozwoju kulturalnego, przygotować ją do czynnego udziału w życiu zorganizowanego w ramach państwowych społeczeństwa oraz przygotować ją do studjów w szkołach wyższych.

Art. 20. (1) Szkoła średnia ogólnokształcąca jest sześcioletnia i składa się z czteroletniego gimnazjum i dwuletniego liceum.

(2) Obok szkół, obejmujących gimnazjum i liceum, mogą być tworzone szkoły, obejmujące tylko gimnazjum lub tylko liceum.

Art. 21. (1) Gimnazjum jest pod względem programowym w zasadzie jednolite i obejmuje naukę języka łacińskiego. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może jednak tworzyć gimnazja bez nauki języka łacińskiego.

(2) Program gimnazjum opiera się na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej i uwzględnia obok wykształcenia ogólnego praktyczne potrzeby życia.

Art. 22. (1) Liceum różniczkuje się pod względem programowym na wydziały, których podstawę dydaktyczną stanowią odpowiednio dobrane grupy przedmiotów.

(2) Program liceum opiera się na programie gimnazjum i daje teoretyczno - naukowe przygotowanie do studjów w szkołach wyższych.

Art. 23. Do pierwszej klasy gimnazjum przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli co najmniej lat 12, — do liceum kandydatów, którzy ukończyli co najmniej lat 16. Górną granicę wieku kandydatów ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

V. Szkolnictwo zawodowe.

Art. 24. Szkolnictwo zawodowe ma za zadanie przygotować wykwalifikowanych zawodowo pracowników dla życia gospodarczego przez teoretyczne i praktyczne kształcenie zawodowe z uwzględnieniem potrzebnego zakresu wykształcenia ogólnego oraz przez wychowanie społeczno-obywatelskie.

Art. 25. (1) Szkolnictwo zawodowe obejmuje szkoły i kursy zawodowe.

(2) Szkoły zawodowe dzielą się na szkoły:

a) dokształcające,

b) typu zasadniczego,

c) przysposobienia zawodowego.

Art. 26. (1) Szkoły dokształcające zawodowe dają młodzieży, pracującej zawodowo, która wypełniła obowiązek szkolny i podlega obowiązkowemu dokształcaniu (art. 15 i 16), niezbędne wiadomości zawodowe teoretyczne i pogłębienie wykształcenia praktycznego, otrzymywanego w warsztacie pracy zarobkowej.

(2) Program szkół dokształcających zawodowych, oparty bądź na pierwszym, bądź na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej, rozłożony jest zasadniczo na trzy lata. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zależnie od potrzeb zawodu skrócić lub przedłużyć czas ten o rok.

Art. 27. (1) Szkoły zawodowe typu zasadniczego dają przygotowanie zawodowe teoretyczne i praktyczne i dzielą się na szkoły stopnia:

a) niższego,
b) gimnazjalnego,
c) licealnego.

(2) Niezależnie od tych szkół organizowane są szkoły mistrzów i szkoły nadzorców.

Art. 28. Szkoły zawodowe stopnia niższego mają charakter wybitnie praktyczny. Program ich opiera się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej i jest rozłożony zależnie od zawodu na 2 do 3 lat. Na pierwszy rok nauczania przyjmuje się zależnie od zawodu kandydatów, którzy w danym roku kalendarzowym kończą co najmniej 13 lub 14 lat życia.

Art. 29. (1) Szkoły zawodowe stopnia gimnazjalnego dają obok przygotowania praktycznego przygotowanie zawodowe teoretyczne oraz uwzględniają w potrzebnym zakresie wykształcenie ogólne.

(2) Program ich opiera się na drugim lub trzecim szczeblu programowym szkoły powszechnej i zależnie od zawodu jest rozłożony na dwa do czterech lat. Dolną granicę wieku przyjmowania kandydatów, która nie może schodzić poniżej lat 13, określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 30. W miarę możności będą tworzone kursy, na których odpowiednio uzdolnieni absolwenci różnych stopni szkół zawodowych, pragnący przejść do szkół wyższych stopni, będą mogli uzupełnić swe wykształcenie.

Art. 31. Szkoły zawodowe stopnia licealnego dają, oprócz przygotowania praktycznego, głębsze przygotowanie zawodowe teoretyczne oraz uwzględniają w odpowiednim zakresie wykształcenie ogólne. Program ich opiera się na programie gimnazjum ogólnokształcącego, zależnie zaś od zawodu jest rozłożony na 2 do 3-ch lat. Na pierwszy rok nauczania przyjmuje się kandydatów, którzy w danym roku kalendarzowym kończą co najmniej 16 lat życia.

Art. 32. Szkoły mistrzów i szkoły nadzorców są przeznaczone dla wykwalifikowanych rzemieślników i pracowników przemysłowych lub technicznych i dają rozszerzenie wiedzy zawodowej. Przyjmuje się do nich osoby, które złożyły egzamin czeladniczy lub posiadają inne przygotowanie , uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wystarczające, oraz odbyły następnie 3-letnią praktykę zawodową.

Art. 33. Szkoły przysposobienia zawodowego są przeznaczone dla absolwentów wszystkich szkół wszelkich stopni i dają elementy wiedzy zawodowej dla wprowadzenia w zawód. Szkoły te są roczne.

Art. 34. (1) Dolna granica wieku przyjęcia do szkół zawodowych stopnia niższego i gimnazjalnego może być dla poszczególnych kandydatów obniżona o rok, jeżeli wynosi nie mniej niż 14 lat.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala górną granicę wieku przyjmowania kandydatów do wszelkich szkół zawodowych typu zasadniczego.

(3) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po wysłuchaniu opinji ministrów, zainteresowanych w zakresie ich ustawowo określonej właściwości, może w drodze rozporządzenia uzależnić przyjęcie kandydatów do poszczególnych szkół typu zasadniczego oraz szkół przysposobienia zawodowego od odbycia uprzedniej praktyki zawodowej. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po wysłuchaniu opinji ministrów, zainteresowanych w zakresie ich ustawowo określonej właściwości, może w drodze rozporządzenia również uzależnić wydanie świadectwa ukończenia tych szkół od odbycia praktyki zawodowej poszkolnej.

Art. 35. Kursy zawodowe przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych działach danego zawodu. Czas trwania kursów zależny jest od potrzeb danej specjalności.

VI. Kształcenie kandydatów na nauczycieli.

Art. 36. Kształcenie kandydatów na nauczycieli ma na celu przygotowanie pracowników, posiadających potrzebną do spełniania zawodu nauczycielskiego wiedzę oraz przygotowanie pedagogiczne i społeczno-obywatelskie.

A. Wychowawczynie przedszkoli.

Art. 37. (1) Kształcenie kandydatek na wychowawczynie przedszkoli odbywa się:

a) w 4-letnich seminarjach dla wychowawczyń przedszkoli,

b) w 2-letnich liceach dla wychowawczyń przedszkoli.

(2) Na pierwszy rok nauczania seminarjum przyjmuje się kandydatki, które w danym roku kalendarzowym kończą co najmniej lat 13, — na pierwszy rok liceum kandydatki, które ukończyły co najmniej lat 16. Górną granicę wieku kandydatek określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 38. (1) Program seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli opiera się na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej, program liceum opiera się na programie gimnazjum.

(2) Program seminarjum i liceum obejmuje wykształcenie ogólne, przygotowanie społeczno-obywatelskie i pedagogiczne oraz praktykę pedagogiczną.

Art. 39. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa czas trwania i organizację praktyki pedagogicznej uczennic seminarjów i liceów dla wychowawczyń przedszkoli; praktyka ta odbywa się w przedszkolach, istniejących z reguły przy tych zakładach, i w innych przedszkolach.

B. Nauczyciele szkół powszechnych.

Art. 40. (1) Kształcenie kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych odbywa się:

a) w 3-letnich liceach pedagogicznych,

b) w 2-letnich pedagogjach.

(2) Na pierwszy rok nauczania liceum pedagogicznego przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli co najmniej lat 16, — na pierwszy rok pedagogjum kandydatów, którzy ukończyli co najmniej 18 lat. Górną granicę wieku kandydatów określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 41. (1) Program liceum pedagogicznego opiera się na programie gimnazjum, program pedagogjum na programie liceum ogólnokształcącego.

(2) Program liceum pedagogicznego i pedagogjum obejmuje wykształcenie ogólne, przygotowanie społeczno-obywatelskie, wykształcenie pedagogiczne oraz praktykę pedagogiczną.

(3) Program pedagogjum uwzględnia nadto specjalizację w zakresie obranych grup przedmiotów.

Art. 42. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa czas trwania i organizację praktyki pedagogicznej uczniów tych zakładów; praktyka ta odbywa się w szkołach powszechnych, istniejących z reguły przy tych zakładach (szkoły ćwiczeń) i w innych publicznych szkołach powszechnych, względnie posiadających prawo publiczności.

Art. 43. Dla umożliwienia młodzieży zamiejscowej uczenia się w liceach pedagogicznych i pedagogjach będą przy tych zakładach z reguły organizowane internaty.

Art. 44. Przygotowanie nauczycieli szkół powszechnych do nauczania w szkołach specjalnych odbywa się w zakładach i na kursach rocznych lub dwuletnich.

C. Nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów i liceów dla wychowawczyń przedszkoli, liceów pedagogicznych i pedagogjów.

Art. 45. (1) Przygotowanie nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów i liceów dla wychowawczyń przedszkoli, liceów pedagogicznych i pedagogjów obejmuje wykształcenie w zakresie obranej dziedziny wiedzy (umiejętności), przygotowanie społeczno-obywatelskie, wykształcenie pedagogiczne oraz praktykę pedagogiczną.

(2) Kształcenie w zakresie obranej dziedziny wiedzy (umiejętności) odbywa się w szkołach wyższych na zasadach, jakie określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po zasięgnięciu opinji Rad Wydziałowych szkół akademickich. W razie braku odpowiednich szkół wyższych, kształcenie odbywa się w sposób, określony przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(3) Po ukończeniu kształcenia w zakresie obranej dziedziny wiedzy odbywa się kształcenie pedagogiczne na kursach pedagogicznych co najmniej rocznych, przyczem dla kandydatów na nauczycieli

przedmiotów pedagogicznych czas ten może być skrócony. Kursy pedagogiczne mogą być organizowane przy szkołach wyższych lub oddzielnie.

(4) Przygotowanie społeczno-obywatelskie odbywa się bądź na studjum, przewidzianem w art. 53, bądź na kursach pedagogicznych.

(5) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa czas trwania i organizację praktyki pedagogicznej. Praktyka ta odbywa się w szkołach, wymienionych w ustępie pierwszym, bądź związanych z kursami pedagogicznemi (ust. 3), bądź nie związanych.

D. Nauczyciele szkół zawodowych.

Art. 46. (1) Przygotowanie nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz prowadzących praktyczną naukę zawodu nauczycieli i instruktorów obejmuje wykształcenie zawodowe i praktykę zawodową, przygotowanie społeczno-obywatelskie, wykształcenie pedagogiczne i praktykę pedagogiczną.

(2) Kształcenie zawodowe kandydatów na nauczycieli przedmiotów zawodowych odbywa się:

a) dla szkół dokształcających zawodowych i szkół zawodowych stopnia niższego — w odpowiednich szkołach zawodowych stopnia licealnego;

b) dla szkół zawodowych stopnia gimnazjalnego i licealnego — w szkołach wyższych na zasadach, jakie określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wydane po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ministrów;

c) jeżeli chodzi o zawody, dla których niema szkół stopnia licealnego (pkt. a) lub szkół wyższych (pkt. b), — w sposób, oznaczony przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ministrów.

(3) Kształcenie zawodowe kandydatów na nauczycieli, prowadzących naukę praktyczną zawodu w szkołach dokształcających zawodowych oraz w szkołach zawodowych stopnia niższego, gimnazjalnego i licealnego, odbywa się w zakładach, oznaczonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ministrów.

(4) Kształcenie zawodowe kandydatów na instruktorów odbywa się:

a) w szkołach zawodowych stopnia gimnazjalnego;

b) w szkołach mistrzów lub w szkołach nadzorców.

(5) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ministrów określa czas trwania i organizację praktyki zawodowej zarówno dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów zawodowych, jak również dla kandydatów na nauczycieli i instruktorów, prowadzących praktyczną naukę zawodu.

(6) Przygotowanie społeczno - obywatelskie kandydatów na nauczycieli i instruktorów odbywa się bądź na studjum, przewidzianem w art. 53, bądź na kursach pedagogicznych.

(7) Kształcenie pedagogiczne kandydatów na nauczycieli i instruktorów odbywa się na kursach pedagogicznych, przyczem dla kan-

dydatów, kształconych w szkołach mistrzów lub w szkołach nadzorców, będą z kursami pedagogicznemi połączone kursy uzupełniające wykształcenie ogólne.

(8) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa czas trwania i organizację praktyki pedagogicznej.

Art. 47. (1) Kształcenie kandydatów na nauczycieli przedmiotów pomocniczych, ściśle związanych z zawodem, odbywa się według zasad, wskazanych w art. 46 dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów zawodowych, przyczem jednak zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego praktyka zawodowa może nie być wymagana.

(2) Kształcenie tych kandydatów może się odbywać również w sposób, przepisany dla kształcenia kandydatów na nauczycieli tych samych przedmiotów w szkołach ogólnokształcących, a mianowicie:

a) dla szkół zawodowych stopnia niższego i dla szkół dokształcających zawodowych — w sposób, określony w art. 40—42;

b) dla szkół zawodowych stopnia gimnazjalnego i licealnego — w sposób, określony w art. 45.

(3) Kandydaci, wymienieni w ustępie drugim, kształcą się nadto dodatkowo na specjalnych kursach, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Art. 48. Kształcenie kandydatów na nauczycieli przedmiotów pomocniczych, nie związanych bezpośrednio z zawodem, odbywa się w sposób, przewidziany w art. 47 ust. 2 i 3.

Art. 49. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa, który ze sposobów kształcenia, wymienionych w art. 46 i 47, odnosi się do kształcenia kandydatów na nauczycieli i instruktorów szkół przysposobienia zawodowego, szkół mistrzów i szkół nadzorców.

E. Dalsze kształcenie nauczycieli czynnych.

Art. 50. Dla wychowawczyń przedszkoli oraz dla nauczycieli czynnych w szkołach powszechnych, średnich ogólnokształcących, w szkołach zawodowych, seminarjach i liceach dla wychowawczyń przedszkoli, liceach pedagogicznych i pedagogjach oraz dla instruktorów czynnych w szkołach zawodowych będą organizowane celem umożliwienia dalszego kształcenia się osobne zakłady i kursy.

VII. Szkoły wyższe.

Art. 51. (1) Szkoły wyższe dzielą się na akademickie i nieakademickie.

(2) Organizację szkół akademickich określa osobna ustawa ze zmianami, wynikającemi z postanowień art. 52 i 53 niniejszej ustawy.

(3) Organizację szkół nieakademickich określają statuty, zatwierdzane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 52. (1) W szkołach wyższych studjować mogą w charakterze studentów zwyczajnych absolwenci liceów ogólnokształcących, liceów dla wychowawczyń przedszkoli i liceów pedagogicznych, oraz szkół zawodowych stopnia licealnego, którzy wykażą się świadectwem kwalifikującem do studjów w szkołach wyższych, jako też osoby, które uzyskały takież świadectwa na podstawie egzaminu.

(2) Nadto studjować mogą w charakterze studentów zwyczajnych osoby, które nie odpowiadają powyższym warunkom, a uzyskały zezwolenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie jednomyślnie przyjętego i przez Radę Wydziału umotywowanego wniosku.

(3) Rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po zasięgnięciu opinji Rad Wydziałowych szkół akademickich wskażą, do jakich szkół wyższych i na jakie wydziały dają wstęp świadectwa, wymienione w ustępie pierwszym, oraz określą potrzebne egzaminy uzupełniające celem uzyskania wstępu do innych szkół wyższych, względnie na inne wydziały.

(4) O ile zajdzie potrzeba ściślejszego doboru kandydatów do szkół wyższych z pośród osób, posiadających warunki, wymienione w ustępie pierwszym, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po zasięgnięciu opinji Rad Wydziałowych szkół akademickich określa sposób postępowania.

Art. 53. (1) Dla studentów szkół wyższych będzie zorganizowane studjum w zakresie obrony technicznej Państwa i nauki obywatelstwa oraz sprawności fizycznej.

(2) Studjum to będzie tworzone bądź przy szkołach wyższych, bądź oddzielnie na zasadach, jakie ustala rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Postanowienia przejściowe.

Art. 54. (1) Organizacja szkolnictwa, przewidziana w niniejszej ustawie, wprowadzona będzie w życie w odniesieniu do szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących, zawodowych, seminarjów dla wychowawczyń przedszkoli, liceów pedagogicznych i pedagogjów najdalej w ciągu sześciu lat od dnia wejścia w życie ustawy.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa w drodze rozporządzenia sposób przekształcenia, względnie likwidacji szkół, nie odpowiadających ustrojowi, wprowadzonemu niniejszą ustawą; likwidacja, względnie przekształcenie takich szkół, winna być zakończona najdalej w przeciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przy uwzględnieniu przepisu art. 55.

(3) W istniejących w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej seminarjach nauczycielskich wstrzymuje się przyjmowanie kandydatów na pierwszy kurs.

Art. 55. (1) Przy wprowadzaniu ustroju szkolnego, przewidzianego w niniejszej ustawie, należy zapewnić młodzieży uczęszczającej do szkół możność dokończenia nauki w odpowiednich szkołach w takim okresie czasu, jaki w chwili przyjęcia ucznia był przewidziany dla danych szkół, jako normalny czas trwania nauki.

(2) Świadectwa uzyskane w okresie przejściowym, zachowują takie uprawnienia, jakie dawały przed wejściem w życie ustawy.

Art. 56. Niezależnie od uprawnień, nadanych Ministrowi w poszczególnych artykułach niniejszej ustawy, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ma prawo wydawać w drodze rozporządzeń przepisy wykonawcze, uzgadniające i przejściowe, które okażą się niezbędne dla wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa i przystosowania do niego dotychczasowych przepisów ustawowych.

Postanowienia końcowe.

Art. 57. Wszędzie tam, gdzie ustawa niniejsza nadaje uprawnienia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wchodzą w jego uprawnenia inni ministrowie w stosunku do szkolnictwa, podlegającego ich kompetencji na mocy osobnych ustaw. Uprawnienia te ministrowie wykonywają w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 58. (1) Postanowienia ustawy niniejszej nie dotyczą szkół artystycznych; ustrój ich określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(2) Ustawa niniejsza nie dotyczy szkół, organizowanych dla celów wojskowych, bezpieczeństwa publicznego, straży granicznej, oraz szkół rolniczych, podlegających kompetencji Ministra Rolnictwa, i szkolnictwa zawodowo-sanitarnego, podlegającego kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 59. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz innym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 60. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1932 r.

(2) Przepisy niniejszej ustawy, o ile dotyczą szkolnictwa ogólnokształcącego oraz zawodowego wszelkich typów i stopni, nie obowiązują na obszarze województwa śląskiego.

(3) Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy i w miarę reorganizowania szkolnictwa według jej brzmienia tracą równocześnie na podstawie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z nią przepisy ustawowe, między innemi: część druga zdania pierwszego (zaczynająca się po myślniku) i zdanie drugie art. 2, oraz zdanie drugie ustępu pierwszego art. 85 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494) w brzmieniu, nadanem jej ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 2 z r. 1925 poz. 10).

(4) W wypadkach, w których przewidziano wydanie rozporządzeń przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przepisy dotychczasowe zachowują moc obowiązującą w charakterze rozporządzeń do czasu zastąpienia ich nowemi rozporządzeniami.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) I. Mościcki
Prezes Rady Ministrów:
(—) A. Prystor
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) J. Jędrzejewicz
Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) Bronisław Pieracki
Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
(—) Fabrycy
Minister Rolnictwa:
(—) Sew. Ludkiewicz

———

72.

USTAWA

z dnia 11 marca 1932 r.

o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 33, z dnia 20. IV. 1932 r., poz. 343.)

Art. 1. Opiekę i nadzór nad prywatnemi szkołami, zakładami naukowemi i wychowawczemi sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który może przekazać swe uprawnienia podległym władzom szkolnym.

Art. 2. (1) Obywatel polski może założyć szkołę (zakład) pod warunkiem:

1) przedłożenia statutu szkoły, ustalającego ustrój wewnętrzny szkoły, język nauczania i program, nazwę oraz stosunek właściciela (ki) do dyrektora (ki) kierownika (czki) i nauczycieli (ek); rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi wymagania, jakim odpowiadać winien statut,

2) zapewnienia szkole odpowiedniego lokalu i wyposażenia w urządzenia i pomoce naukowe,

3) wykazania, że środki utrzymania szkoły będą wystarczające,

4) przedłożenia pisemnego stwierdzenia właściwych władz państwowych, że ubiegający się o nie zachowywał się nienagannie pod względem moralności oraz w stosunku do Państwa.

(2) Orzeczenie oznaczonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego władzy szkolnej stwierdza, czy powyższe warunki zostały spełnione.

(3) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w wyjątkowych przypadkach może zezwolić na założenie szkoły osobie, nie posiadającej obywatelstwa polskiego.

(4) Po uzyskaniu orzeczenia, stwierdzającego spełnienie powyższych warunków, założyciel (ka) może szkołę otworzyć. O ile w ciągu 3 miesięcy od chwili wniesienia podania założyciel (ka) nie otrzyma odpowiedzi, ma prawo szkołę otworzyć.

(5) O terminie otwarcia szkoły winien (na) założyciel (ka) zawiadomić władzę szkolną nie później niż na dwa tygodnie przed rozpoczęciem nauki.

Art. 3. (1) Orzeczenie, stwierdzające wypełnienie warunków, wymaganych do założenia szkoły, traci moc, jeżeli w ciągu roku od jego wydania szkoła nie zostanie otwarta lub jeżeli władza szkolna orzeknie, iż właściciel (ka) przestał (a) czynić zadość jednemu z warunków, określonych w art. 2.

(2) Prawa, wynikające z uzyskania orzeczenia, o którem mowa w art. 2, mogą być odstąpione osobie trzeciej tylko za zgodą władzy, która je wydała.

Art. 4. (1) Szkoła może być zamknięta przez sprawującą nadzór władzę szkolną, jeżeli orzeczeniem tej władzy zostanie stwierdzone, że:

a) szkoła była nieczynna przez 3 miesiące bez usprawiedliwionej przyczyny,
b) poziom naukowy lub wychowawczy szkoły w ciągu 3 lat ostatnich jest niewystarczający.

c) szkoła nie przestrzega obowiązujących przepisów lub postanowień statutu szkoły,
d) nauczanie lub wychowanie młodzieży odbywa się w duchu nielojalnym dla Państwa, względnie szkoła nie przeciwdziała skutecznie szkodliwym pod względem wychowawczym wpływom na młodzież.

(2) Przed wydaniem orzeczenia, zamykającego szkołę, sprawująca nadzór władza szkolna winna dać możność kierownictwu szkoły udzielenia wyjaśnień w terminie, przez władzę szkolną określonym.

Art. 5. (1) O zamierzonem zwinięciu szkoły winien (na) właściciel (ka) uprzedzić władzę szkolną na 3 miesiące naprzód. Zwinięcie szkoły w ciągu roku szkolnego nastąpić może jedynie za zgodą władzy szkolnej.

(2) W razie zwinięcia lub zamknięcia szkoły akta szkolne wraz z pieczęciami złożone być winny do oznaczonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego władzy szkolnej.

Art. 6. (1) Dyrektorem (ką) (kierownikiem (czką)) lub nauczycielem (ką) szkoły może być tylko nieskazitelny obywatel polski, posiadający przepisane kwalifikacje zawodowe do nauczania.

(2) Dyrektora (kę) (kierownika (czkę)), zatwierdza władza szkolna.

(3) Władza szkolna może zażądać od kandydata (ki) na dyrektora (kę) (kierownika (czkę)) lub nauczyciela (kę) pisemnego stwierdzenia właściwych władz państwowych, że zachowywał (a) się nienagannie pod względem moralności oraz w stosunku do Państwa.

(4) Władza szkolna może w danej szkole odmówić zatwierdzenia dyrektora (ki) (kierownika (czki)) lub nie dopuścić nauczyciela (ki) do nauczania, jeżeli uzna, że tego wymagają względy pedagogiczne.

(5) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych przypadkach zwolnić kandydata (kę) na dyrektora (kę) (kierownika (czkę)) lub nauczyciela (kę) od wymogu posiadania obywatelstwa polskiego.

Art. 7. (1) Władza szkolna może zażądać usunięcia dyrektora (ki) (kierownika (czki)) lub nauczyciela (ki), jeżeli uzna, że ten (ta):
a) wywiera na młodzież szkodliwy wpływ pod względem wychowawczym,
b) nie przestrzega obowiązujących przepisów i postanowień statutu szkoły,
c) winien (na) jest rażącego zaniedbania obowiązków dyrektora (ki) (kierownika (czki)) lub nauczyciela (ki).

(2) Władza szkolna może w przypadkach, przewidzianych w ust. 1, zawiesić dyrektora (kę) (kierownika (czkę)) lub nauczyciela (kę) w czynnościach.

Art. 8. Szkoły (zakłady) prywatne, zorganizowane na wzór szkół (zakładów) państwowych (publicznych), oraz szkoły (zakłady) prywatne, nie zorganizowane na wzór państwowych (publicznych), a uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za eksperymentalne, mogą uzyskiwać uprawnienia szkół (zakładów) państwowych (publicznych) na warunkach, określonych rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 9. Szkoły prywatne, uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za eksperymentalne, będą otoczone szczególną opieką władz szkolnych.

Art. 10. (1) Ustawa niniejsza nie dotyczy prywatnych szkół akademickich oraz szkół rolniczych, podległych kompetencji Ministra Rolnictwa i szkolnictwa zawodowo-sanitarnego, podlegającego kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych. Warunki, pod jakiemi mogą być otwierane i prowadzone wymienione szkoły i kursy zawodo-sanitarne, oraz uprawnienia osób, które je ukończyły, określa, o ile niema w tym zakresie przepisów ustawowych, Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(2) Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, ustali warunki zakładania i utrzymywania przez związki komunalne szkół, zakładów naukowych lub wychowawczych, ich statut oraz stosunki służbowe nauczycieli (ek), dyrektorów (ek) tych szkół (zakładów). Takież rozporządzenie wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w stosunku do szkół zawodowych, utrzymywanych przez izby przemysłowo-handlowe i rzemieślnicze oraz korporacje przemysłowe i rzemieślnicze.

Art. 11. Przepisy ustawy niniejszej mają analogiczne zastosowanie do szkół (zakładów naukowych i wychowawczych), zakładanych, względnie utrzymywanych przez zarejestrowane stowarzyszenia i fundacje, przyczem nie odnosi się do nich postanowienie pkt. 4 art. 2.

Art. 12. (1) Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustali sposób i termin uzyskania przez szkoły, istniejące w dniu wejścia w życie tej ustawy, orzeczeń, stwierdzających spełnienie warunków, przewidzianych w art. 2, przy uwzględnieniu postanowień art. 11.

(2) Szkoły, które nie będą czyniły zadość wymogom tego rozporządzenia, ulegną zamknięciu w terminie, oznaczonym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 13. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz Ministrowi Przemysłu i Handlu we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 14. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego. Równocześnie tracą moc wszystkie przepisy, wydane w sprawach uregulowanych ustawą niniejszą.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) I. Mościcki
Prezes Rady Ministrów:
w z. (—) Wł. Zawadzki
Minister Wyznań Religinych
i Oświecenia Publicznego:
(—) J. Jędrzejewicz
Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) Bronisław Pieracki
Minister Przemysłu i Handlu:
(—) Zarzycki

73.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 22 marca 1932 r.

o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów, członków ich rodzin, oraz emerytów.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 27, z dnia 31. III. 1932 r., poz. 234).

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 roku o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107), oraz art. 43 ustawy z dn. 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 42, poz. 380) zarządza się co następuje:

§ 1. Państwowa pomoc lekarska przysługuje:

1) funkcjonarjuszom państwowym, wyszczególnionym w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), tak mianowanym na stałe, jak i do odwołania (prowizorycznym), jak również przeniesionym w stan nieczynny, względnie w stan rozporządzalności, z wyjątkiem funkcjonarjuszów państwowych, podlegających Ministrowi Komunikacji;

2) sędziom, prokuratorom i asesorom sądowym;

3) praktykantom w służbie administracyjnej, oraz aplikantom sądowym;

4) nauczycielom, instruktorom i praktykantom publicznych ludowych szkół rolniczych, pozostającym na etacie Państwa;

5) emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym polskim, przeniesionym w stan spoczynku z powodu trwałej niezdolności do służby, przekroczonego wieku lub uzyskania prawa do pełnego uposażenia emerytalnego, tudzież tym emerytom, którzy zostali zwolnieni ze służby państwowej na innej zasadzie, ale w chwili zwolnienia mieli nabyte prawo do pełnego uposażenia emerytalnego, albo przekroczyli 60 lat życia, bądź też istniała co do nich podstawa w formie orzeczenia lekarskiego do przeniesienia w stan spoczynku z powodu trwałej niezdolności do służby; wyłączeni są od pomocy lekarskiej emeryci, którzy otrzymują uposażenie emerytalne z tytułu służby w charakterze funkcjonarjuszów państwowych, podległych Ministrowi Komunikacji, a nadto emeryci, którzy z tytułu swego zatrudnienia podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby w myśl obowiązujących przepisów, oraz emeryci, którzy przebywają w zakładach leczniczych dla umysłowo chorych w myśl art. 42 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 42, poz. 380;

6) członkom rodzin funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w p. 1), 2), 3) i 4), a mianowicie:

a) żonie poza przypadkami, gdy pobiera uposażenie lub zaopatrzenie z instytucji państwowej, albo gdy jest sądownie separowana, a na mężu nie ciąży obowiązek alimentacji;

b) mężowi zupełnie niezdolnemu do zarobkowania, na którego żona pobiera dodatek ekonomiczny;

c) dzieciom ślubnym i uprawnionym, tudzież pasierbom do ukończenia lat 18, oraz tym dzieciom i pasierbom po ukończeniu lat 18, na które właściwa władza przyznała prawo pobierania dodatku ekonomicznego;

wyłączeni są ci członkowie rodziny, którzy podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby w myśl obowiązujących przepisów.

Funkcjonarjusze państwowi (ust. 1 p. 1, 2, 3, 4), którzy korzystają z bezpłatnego urlopu, tracą prawo do państwowej pomocy lekarskiej na czas trwania tego urlopu; na ten okres czasu tracą również prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej członkowie ich rodzin.

§ 2. Państwowa pomoc lekarska obejmuje:

1) poradę lekarską wraz z zapisaniem recepty;

2) pomoc lekarską, do której należą najniezbędniejsze zabiegi chirurgiczne, zabiegi w zakresie chorób gardła, nosa, uszu, oczu, zabiegi ginekologiczne, chirurgiczno-akuszeryjne, zabiegi w zakresie chorób skórnych i wenerycznych, oraz pomoc położniczą;

3) leczenie w szpitalach;

4) prześwietlanie promieniami Roentgena, niezbędne dla celów djagnostycznych przed dokonaniem zabiegu chirurgicznego i naświetlanie promieniami Roentgena w przypadkach, wymagających nieodzownie tego leczenia, oraz naświetlanie lampą kwarcową;

5) odnośnie do osób, wymienionych w § 1 ust. 1 p. 1)—5), kąpiele i zabiegi balneoterapeutyczne za pół ceny w państwowych zakładach zdrojowych.

§ 3. Pomocy lekarskiej udzielają lekarze (położne), umówieni w tym celu przez wojewódzką władzę administracji ogólnej.

§ 4. Pomoc lekarska jest udzielana na podstawie „karty porady", którą chory otrzymuje za opłatą manipulacyjną w wysokości 50 groszy, uiszczaną znaczkiem stemplowym.

Osobom, wymienionym w § 1 ust. 1 p. 1, 2, 3, 4 i 6, wydaje kartę porady władza służbowa funkcjonarjusza po stwierdzeniu, że danej osobie przysługuje prawo korzystania z państwowej pomocy lekarskiej. Osobom powyższym jeżeli przebywają poza siedzibą urzędowania funkcjonarjusza i nie mogą się zaopatrzyć w kartę porady u władzy służbowej oraz emerytom, wymienionym w § 1 ust. 1 p. 5, wydaje kartę porady właściwa dla miejsca ich przebywania powiatowa władza administracji ogólnej po wykazaniu uprawnienia danej osoby do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej.

W przypadkach wymagających śpiesznej pomocy lekarskiej pomoc ta musi być udzielona nawet bez przedstawienia karty porady, którą jednak należy doręczyć lekarzowi najpóźniej w ciągu dni trzech.

Na żądanie lekarza chory winien przedstawić dowód, stwierdzający tożsamość osoby chorego.

„Karta porady“ jest ważna do końca tego miesiąca, w którym została wydana.

§ 5. Porady lekarskie udzielane bywają w miejscu wyznaczonem, w pewnych zgóry oznaczonych godzinach; jedynie obłożnie chorych odwiedza lekarz w ich mieszkaniu. Pomoc winna być udzielona zasadniczo w dniu wezwania, a w wypadkach ciężkich bezzwłocznie.

W przypadkach nagłych (np. krwotoki, złamania, otrucia i t. p.), o ile przybycie lekarza umówionego jest niemożliwe, można wezwać lekarza prywatnego. Koszty w tym przypadku (jedynie za pierwszą wizytę) ponosi Skarb Państwa według taryfy, przyjętej dla miejscowych lekarzy, po sprawdzeniu rachunku przez wojewódzką władzę administracji ogólnej.

W razie koniecznej potrzeby mogą lekarze umówieni kierować chorych do lekarza-specjalisty (umówionego); do lekarza-specjalisty zamiejscowego (umówionego) może kierować tylko lekarz powiatowy.

§ 6. Naświetlania lampą kwarcową mogą być stosowane tylko na podstawie polecenia lekarza powiatowego oraz mogą się odbywać jedynie w szpitalach lub ośrodkach zdrowia w okresie od dnia 15 września do dnia 15 maja; jedynie w przypadkach gruźlicy chirurgicznej naświetlania lampą kwarcową mogą się odbywać przez cały rok.

Zezwoleń na leczenie promieniami Roentgena udziela na wniosek lekarza umówionego wojewódzka władza administracji ogólnej.

Za naświetlania lampą kwarcową oraz za naświetlania i prześwietlania promieniami Roentgena Skarb Państwa opłaca 50% taksy, ustanowionej dla tychże zabiegów w szpitalach publicznych, 50% tej taksy płaci funkcjonarjusz państwowy.

§ 7. Leczenie szpitalne osób, wymienionych w § 1, przeprowadza się:

a) w szpitalach publicznych (art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych — Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382),

b) w innych zakładach leczniczych, uznanych dla tego celu przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Funkcjonarjuszom państwowym, wymienionym w § 1 ust. 1 p. 1, 3 i 4. do X grupy uposażenia włącznie, sędziom i prokuratorom, asesorom sądowym oraz członkom rodzin tych osób przysługuje leczenie w szpitalu według klasy II, wszystkim innym funkcjonarjuszom państwowym oraz członkom ich rodzin — według klasy III.

Emerytowani funkcjonarjusze państwowi otrzymują leczenie w szpitalu według tej klasy, która przysługiwała im w chwili przeniesienia w stan spoczynku.

Za leczenie w szpitalu publicznym Skarb Państwa uiszcza 75% opłaty dziennej, obowiązującej w danym szpitalu.

Za leczenie w zakładzie leczniczym, wymienionym w ust. 1 pkt. b). Skarb Państwa uiszcza 75% kosztów. obliczonych wedle przeciętnej opłat dziennych. obowiązujących w szpitalach publicznych na obszarze tego województwa, w którego obrębie leczenie się odbyło. W przypadkach, gdy przeciętna opłata dzienna wyższa jest niż opłata dzienna, obowiązująca w danym zakładzie leczniczym, — Skarb Państwa uiszcza 75% opłaty dziennej tego zakładu.

Powyższe koszty leczenia Skarb Państwa ponosi z reguły tylko w przypadkach, gdy leczenie miało miejsce na podstawie „karty skierowania“ (§ 8); w innych przypadkach może Minister Spraw Wewnętrznych w drodze wyjątku przyznać zwrot kosztów leczenia w szpitalu publicznym w wysokości, nieprzekraczającej 75% dziennej opłaty szpitalnej, w szpitalu tym obowiązującej, bądź w zakładzie leczniczym, wymienionym w ust. 1 p. b — do wysokości w poprzednim ustępie ustalonej.

Wysokość przeciętnej opłat dziennych, przewidzianej w ustępach poprzednich, ustala wojewoda i ogłasza w Dzienniku Wojewódzkim.

§ 8. Umieszczenie chorego w szpitalu publicznym względnie w zakładzie leczniczym uznanym następuje na podstawie karty skierowania, którą na wniosek lekarza umówionego wydaje lekarz powiatowy:

1) w przypadku choroby zakaźnej;

2) w razie potrzeby zabiegu lekarskiego, którego wykonanie w domu chorego powoduje wyższe koszty, aniżeli koszty leczenia w szpitalu;

3) o ile chory nie posiada w domu należytej opieki;

4) w przypadkach, kiedy opieka szpitalna jest niezbędnie potrzebna.

W przypadku nagłym chory może być umieszczony w szpitalu bez karty skierowania, którą jednak należy doręczyć zarządowi szpitala w ciągu tygodnia. Konieczność umieszczenia w tym przypadku chorego stwierdza właściwy lekarz powiatowy na podstawie aktów szpitalnych.

§ 9. Leczenie szpitalne, określone w § 7 ust. 1, może trwać co do funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w § 1 ust. 1 p. 1 — 5), najdłużej pół roku, co do członków ich rodzin — najdłużej trzy miesiące w ciągu roku kalendarzowego.

§ 10. Pomocy położniczej udziela się w mieszkaniu położnicy, bądź w zakładach leczniczych, wymienionych w § 7.

Pomocy położniczej w mieszkaniu udziela położna umówiona, opłacana przez Skarb Państwa; pozatem położnicy przysługuje zwrot udowodnionych wydatków, związanych z porodem (niezbędne leki, środki opatrunkowe i t. p.) do wysokości, nieprzekraczającej 25% przeciętnej opłaty dziennej, określonej w § 7 — za dni 10.

W razie niemożności udzielenia pomocy położniczej przez położną umówioną, Skarb Państwa zwraca udowodnione wydatki, związane z porodem, odbytym w mieszkaniu położnicy (niezbędne leki, środki opatrunkowe i t. p.) do wysokości, nieprzekraczającej 75% przeciętnej opłaty dziennej, określonej w § 7 — za przeciąg dni 10.

W razie odbycia porodu w zakładzie leczniczym mają analogiczne zastosowanie przepisy, podane w § 7 o leczeniu szpitalnem.

§ 11. Zezwolenia na korzystanie z kąpieli lub zabiegów balneoterapeutycznych za pół ceny w państwowych zakładach zdrojowych będą udzielane przez zarząd zakładu zdrojowego na podstawie zaświadczenia lekarza powiatowego, stwierdzającego konieczność kąpieli, względnie zabiegów, oraz ich liczbę.

§ 12. Koszty leków i środków opatrunkowych pokrywa Skarb Państwa jedynie w przypadku, gdy są zużyte przez lekarzy umówionych w przychodniach i gabinetach lekarskich.

§ 13. Poza świadczeniami, wymienionemi w poprzednich paragrafach, funkcjonarjusze państwowi i członkowie ich rodzin korzystać mogą, za zwrotem kosztów, z zakładów i urządzeń, które ewentualnie zostaną zorganizowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na zasadach samowystarczalności, względnie korzystać z taryf ulgowych w zakładach leczniczych specjalnych, subwencjonowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, z któremi zawarte zostaną specjalne umowy.

§ 14. Koszty przejazdu lekarzy do obłożnie chorego (w obie strony) oraz koszt przewiezienia obłożnie chorego do lekarza lub szpitala (w jedną stronę) pokrywa Skarb Państwa.

Za przewiezienie obłożnie chorego pozamiejscowego do lekarza lub szpitala koszty podwody będą opłacane względnie zwracane w wysokości, nieprzekraczającej 50 groszy za przejechany kilometr. O ile podróż odbyła się koleją, będą zwrócone koszty biletu tej klasy, która przysługuje mu przy przesiedleniu służbowem. Koszty podróży lekarza zwracane będą stosownie do umowy.

§ 15. Opłaty, przewidziane w §§ 4, 6, 7 i 13, oraz ograniczenie czasu leczenia w zakładach leczniczych, przewidziane w § 9, nie mają zastosowania, gdy pomoc lekarska następuje wskutek nieszczęśliwego wypadku, doznanego przez funkcjonarjusza państwowego w czasie i wskutek pełnienia służby.

§ 16. Jeżeli zostanie stwierdzone, że wezwanie lekarza do chorego było nieuzasadnione, dany funkcjonarjusz obowiązany będzie zapłacić honorarjum lekarza w wysokości, przyjętej zasadniczo dla lekarzy miejscowych, jako też inne koszty, z wizytą lekarską związane.

§ 17. Państwowa pomoc lekarska, unormowana niniejszem rozporządzeniem, jest zorganizowana jedynie w granicach Państwa Polskiego, a na obszarze Wolnego Miasta Gdańska przysługuje osobom, wymienionym w § 1, jedynie w przypadku, gdy pełnią one służbę względnie mieszkają na obszarze tego miasta.

§ 18. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje aż do odwołania.

Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 1926 r. o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów, ich rodzin oraz emerytów (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 555).

Prezes Rady Ministrów:
(—) A. Prystor
Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) Bronisław Pieracki
Minister Sprawiedliwości:
(—) Czesław Michałowski
Minister Skarbu:
(—) Jan Piłsudski

74.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Warszawa, dnia 21 kwietnia 1932 r.
Nr. I WF-1579/32

Międzynarodowa konferencja i zlot skautowy w Polsce.

Ministerstwo podaje do wiadomości, że Związek Harcerstwa Polskiego organizuje w sierpniu b. r. za zgodą i w porozumieniu z władzami państwowemi: a) międzynarodową żeńską Konferencję skautową i b) międzynarodowy Zlot Skautów Wodnych.

Międzynarodowa Żeńska Konferencja skautowa odbędzie się w czasie od 6 do 20 sierpnia b. r. w Harcerskiej Szkole Instruktorskiej w Buczu (w Woj. Śląskiem). W Konferencji wezmą udział delegatki zagranicznych organizacyj skautowych oraz delegatki żeńskiego harcerstwa polskiego.

Wybrane z poszczególnych Chorągwi żeńskie drużyny harcerskie wezmą czynny udział w przygotowaniu służb pomocniczych dla Konferencji, w czasie zaś jej trwania zorganizują obozy w okolicy Bucza i wystąpią z pokazami regjonalnemi, gier polowych i techniki harcerskiej.

Międzynarodowy zlot skautów wodnych odbędzie się nad jeziorem Garczyńskiem koło Kościerzyny (w Wojew. Pomorskiem) w czasie od 7 do 20 sierpnia b. r., poprzedzony zaś będzie zlotem polskich drużyn żeglarskich w czasie od 1 do 6 sierpnia b. r.

Zlot ma na celu: wzajemne zbliżenie się skautów wodnych różnych państw, wykazanie zamiłowania i wyrobienie młodzieży w dziedzinie sportów wodnych, ponadto zaś zapoznanie skautowej młodzieży zagranicznej z Polską. Program zlotu przewiduje wspólne obozowanie, zawody drużyn zagranicznych, popisy i pokazy drużyn polskich na jeziorze Garczyńskiem i Charzykowskiem oraz w Gdyni i wycieczki po Polsce.

Uznając konferencję oraz zlot skautowy wodny za ważny czynnik propagandowy państwa, jak również doceniając znaczenie wychowawcze zetknięcia się polskiej młodzieży harcerskiej z młodzieżą różnych państw na gruncie zamiłowań do sportów wodnych, Ministerstwo gorąco zachęca Dyrekcje i Kierownictwa szkół do otoczenia żywą opieką prac szkolnych drużyn harcerskich, przygotowujących się do udziału w zlotach i obozach.

Podsekretarz Stanu

(—) Kazimierz Pieracki.

75.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa, dnia 14 maja 1932 r.
Nr. I Org.-2522/8/32
„Dzień Spółdzielczości",

Wzorem lat ubiegłych Związki Spółdzielcze w Polsce organizują w niedzielę dnia 5 czerwca r. b. uroczystości poświęcone propagandzie idei i ruchu spółdzielczego pod nazwą: „Dzień Spółdzielczości".

Z okazji „Dnia Spółdzielczości" Sekcja Spółdzielcza Związku Nauczycielstwa Polskiego urządza w sobotę dnia 4 czerwca r. b. pogadankę radjową dla młodzieży szkolnej na temat spółdzielczości.

Z uwagi na doniosłe znaczenie spółdzielczości w życiu społecznem, której zasady winny być popularyzowane i szczepione wśród młodzieży szkolnej, zwracam uwagę dyrekcyj i kierownictw podległych mi szkół na pogadankę radjową w dniu 4 czerwca r. b., poświęconą zagadnieniom spółdzielczości, w celu najszerszego wykorzystania jej przez młodzież szkolną.

Podsekretarz Stanu
(—) Kazimierz Pieracki.

76.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa

OKÓLNIK Nr. 74
z dnia 20 maja 1932 r. (I WF-2214/32)
w sprawie ochraniania młodzieży od szkodliwych następstw upałów.

Wobec zbliżającej się ciepłej pory i możliwości wystąpienia upałów, w celu zabezpieczenia dziatwy i młodzieży szkolnej od szkodliwych następstw zbyt wysokiej temperatury powietrza zarządzam, co następuje:

1) W porze ciepłej, tam gdzie otoczenie szkoły na to pozwala, a już bezwarunkowo po wsiach, lekcje w klasach odbywać się winny, jeśli nie przy otwartych oknach, to przynajmniej przy uchylonych nadświetlach (oberluftach).

2) W dni upalne programy wszelkich uroczystości, na których gromadzi się młodzież z całej szkoły w jednem pomieszczeniu, należy skracać, a same pomieszczenia, natłoczone młodzieżą, starannie i często przewietrzać.

3) T. zw. szkolne święta sportowe, święta wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego i związane z niemi pokazy i ćwiczenia cielesne należy organizować w ten sposób, by nie przetrzymywać zbyt długo młodzieży na otwartem powietrzu pod palącemi promieniami słońca w godzinach południowych.

4) W wyjątkowych przypadkach, przy ciepłocie, wynoszącej ponad 35°C, dyrekcje i kierownictwa szkół, zwłaszcza mieszczących się w budynkach i lokalach nieodpowiednich, mogą zezwalać na zakończenie zajęć szkolnych już o godzinie 11-ej przed południem, za-

wiadamiając o tem, gdy chodzi o szkoły średnie — Kuratorja, gdy chodzi o szkoły powszechne — inspektoraty szkolne.

Podsekretarz Stanu
(—) Kazimierz Pieracki.

77.

OKÓLNIK
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 11 maja 1932 r. Nr. O. 8726/32
do Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół oraz P.P. Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie ulg kolejowych przy przejazdach dzieci na kolonje letnie.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 kwietnia 1932 roku Nr. I W.F.-1830/32 Kuratorjum zawiadamia, że Pan Minister Komunikacji decyzją z dnia 2 kwietnia 1932 r. (Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych 1932 Nr. 22, poz. 155) zarządził, by w roku bieżącym (w okresie czasu od 1 maja do 1 listopada 1932 r.) dzieci wyjeżdżające na kolonje letnie bez względu na wiek mogły korzystać z 75% zniżki od cen normalnych przy przejazdach kolejami państwowemi w wagonach III-ej klasy pociągów osobowych grupami, składającemi się co najmniej z 10 osób.

Na każde 10 dzieci jedno dziecko przewozić się będzie bezpłatnie.

Poza tem personel nadzorczy, towarzyszący dzieciom, będzie mógł korzystać również z ulgi powyższej (1 osoba na 10 dzieci).

Przewóz bagażu w ilości 10 kg. na osobę odbywać się będzie za opłatą ¼ taryfy normalnej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. Gadomski.

78.

OKÓLNIK
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 12 maja 1932 r. Nr. O. 8559/32
do Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół oraz P.P. Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie zniżki taryfowej dla młodzieży szkolnej przy wycieczkach Wisłą.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 kwietnia 1932 r. Nr. Org.-2540/32 Kuratorjum zawiadamia, że Zarząd Żeglugi Rzecznej „Vistula“ w Warszawie wprowadza od dnia 15 maja b. r. specjalnie zniżoną taryfę turystyczną, która przewiduje na wszystkich linjach pomiędzy Sandomierzem, Warszawą i Gdańskiem zniżki dla uczącej się młodzieży przy grupowych przejazdach do 60% od taryfy normalnej.

Bliższych informacyj udziela Zarząd, Warszawa — Sewerynów 3.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. Gadomski.

79.
OKÓLNIK
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 19 maja 1932 r. Nr. II-9930/32
do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych oraz Zakładów kształcenia nauczycieli w sprawie czasopisma „Polonista“.

Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska“ w Warszawie rozpoczął w ubiegłym roku wydawnictwo „Polonisty“, dwumiesięcznika, poświęconego sprawom nauczania języka polskiego na wszystkich stopniach nauki szkolnej. Pismo to ma służyć licznym rzeszom nauczycielstwa w doniosłej sprawie dydaktyki języka ojczystego; zawiera również dział informacyjno-literacki, którego zadaniem jest informowanie nauczycieli o rozlicznych przejawach literacko-kulturalnego życia Polski. Dotychczas „Polonista“ ma jeden rocznik, zawierający 6 zeszytów.

Ze względu na bogaty i pożyteczny materjał dla nauczycielstwa, znajdujący się na łamach „Polonisty“, Kuratorjum poleca zaprenumerowanie pisma wszystkim podległym państwowym szkołom średnim oraz zakładom kształcenia nauczycieli, wszystkie zaś zakłady prywatne gorąco zachęca do prenumerowania „Polonisty“.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. Gadomski.

80.
OKÓLNIK
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 20 maja 1932 r. Nr. O. O. R. 10043/32
w sprawie zmiany ustawy o opłatach stemplowych.

Z dniem 18 maja b. r. weszła w życie ustawa z dn. 18 marca 1932 r. w sprawie zmiany ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 340).

Tekst jednolity ustawy o opłatach stemplowych po uwzględnieniu zmian, wynikających z powołanej na wstępie ustawy, został już ogłoszony w Dz. U. R. P. z dnia 18 maja 1932 r. Nr. 41/32, natomiast jednolity tekst rozporządzenia wykonawczego do ustawy o opłatach stemplowych będzie ogłoszony w najbliższym czasie i aż do tego czasu należy posługiwać się przepisami dotychczasowemi (Dz. U. R. P. z roku 1926 Nr. 123, poz. 713) ze zmianami, wynikającemi z powołanej na wstępie niniejszego okólnika ustawy.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 71 z dn. 11 maja 1932 r. (I. R.-4957/32) Kuratorjum podaje najważniejsze ze zmian, które wprowadza nowela z dn. 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 340), a mianowicie:

1) Zasadnicza stawka opłat od podań, wnoszonych do urzędów państwowych, oraz od **świadectw**, wydawanych przez te urzędy wynosząca obecnie 3 zł. (na mocy art. 145 i 154) — zostaje podwyższona na 5 zł. Wyjątek stanowią świadectwa, wydawane przez sądy, co do których stawka zasadnicza w wysokości 3 zł. nie uległa zmianie. Nie ulega zmianie stawka w wysokości 50 gr. od każdego załącznika do podania, przewidziana w art. 145.

Stawka w wysokości 5 zł. ma zastosowanie do podań, które wpłyną począwszy od dnia 18 maja 1932 r.; nie ma zastosowania do podań, które wpłyną do dnia 17 maja b. r. włącznie, a zostaną załatwione w dniu 18 maja b. r. lub później.

Postanowienia streszczone w punktach 1—8 niniejszego okólnika, mają zastosowanie do świadectw, które zostaną wydane począwszy od dnia 18 maja 1932 r., choćby podanie o wydanie świadectwa zostało wniesione przed tym dniem.

2) Opłata od zezwolenia na stałe prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, wymagającego **koncesji** — wynosząca dotychczas 20 zł. (art. 156 p. 5) — zostaje podwyższona na 40 zł.

3) **Wypisy** z aktów notarjalnych oraz sporządzone przez urzędy państwowe, drugie i dalsze ergzemplarze dokumentów urzędowych, równobrzmiące z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzone w podpis równorzędny **(duplikaty**; art. 157), będą podlegały opłacie w wysokości 2 zł. od każdej stronicy pełnej lub zaczętej.

4) Opłacie w wysokości 2 zł. będą również podlegały **odpisy i wyciągi**, sporządzone i poświadczone przez urzędy państwowe z wyjątkiem tych, które sporządza i poświadcza notarjusz; te ostatnie będą podlegały opłacie po 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy (zamiast dotychczasowej w kwocie 20 gr.).

5) **Poświadczenia zgodności z pierwopisem** wtóropisów, odpisów i wyciągów, sporządzonych nieurzędownie (art. 157 ustęp drugi) będą podlegały: a) w razie poświadczenia przez notarjusza opłacie po 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy (zamiast dotychczasowych 20 gr.), b) w razie poświadczenia zgodności przez inny urząd państwowy opłacie w wysokości 1 zł. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy (zamiast dotychczasowych 50 gr.).

6) **Poświadczenie własnoręczności** podpisu lub znaku ręcznego przez urząd państwowy — z wyjątkiem poświadczenia, dokonanego przez notarjusza (art. 158) — będzie podlegało opłacie w wysokości 1 zł. 50 gr. (zamiast dotychczasowej w wysokości 1 zł.).

7) Zostaje uchylone uwolnienie od opłat stemplowych, przewidziane w punkcie 22 art. 142, oraz wiążące się z powołanym przepisem postanowienie, zawarte w art. 160. Na przyszłość więc podanie o zezwolenie na urządzenie **widowiska lub koncertu** publicznego (choćby dochód był przeznaczony w całości na cele społeczne, oświatowe lub kulturalne) będzie podlegało opłacie w wysokości 5 zł., oraz po 50 gr. od każdego załącznika, a zezwolenie na urządzenie widowiska lub koncertu publicznego — opłacie w wysokości 5 zł.

8) Zostają zwolnione od opłat stemplowych (na mocy nowego punktu 4 art. 161) świadectwa, wydawane celem przedstawienia ich zakładom **ubezpieczeń przymusowych** niemajątkowych (ubezpieczeń społecznych) dla stwierdzenia uprawnień ubezpieczeniowych. Świadectwo tego rodzaju, wydane bez uiszczenia opłaty stemplowej, ma być przez urząd, wydający świadectwo, zaopatrzone w odpowiednią adnotację. W myśl nowego brzmienia art. 161 osoba, posiadająca świadectwo o jakiem mowa — jeżeliby chciała przedstawić je nie instytucji ubezpieczeń społecznych, lecz innej osobie — ma uprzednio uiścić opłatę stemplową; w razie nieuiszczenia lub uiszczenia spóźnionego lub nieprawidłowego urząd skarbowy wymierzy nakazem płatniczym należną opłatę wraz z podwyżką 5-ciokrotną. Rozporządzenie wykonawcze postanowi, że celem dodatkowego uiszczenia opłaty od świadectwa, o jakiem mowa, posiadacz świadectwa ma nakleić na

świadectwie znaczki stemplowe i skasować je przez przepisanie swem nazwiskiem oraz datą skasowania.

9) Opłata od **pełnomocnictwa** zostaje podwyższona co do tych pełnomocnictw, które nie ograniczają się do upoważnienia w przedmiocie zastępowania przed sądami lub innemi urzędami publicznemi. Co do pełnomocnictw w ten sposób ograniczonych, jak również co do pełnomocnictw, upoważniających do odbioru sumy pieniężnej, pozostają w mocy postanowienia dotychczasowe, a więc w szczególności stawki w wysokości 3 zł., względnie 1 zł. Opłata od pełnomocnictw innego rodzaju (o ile nie mają zastosowania uwolnienia, przewidziane w art. 112) będzie wynosiła 5 zł. (zamiast dotychczasowych 3 zł.). Będą więc podlegały opłacie w wysokości 5 zł. w szczególności: pełnomocnictwo ogólne (generalne), pełnomocnictwo, upoważniające do zawarcia umowy, upoważniające do zarządu pewnym przedmiotem majątkowym, pełnomocnictwo, upoważniające wprawdzie do zastępstwa przed sądem lub innym urzędem publicznym, albo do odbioru sum pieniężnych, ale **nadto** również do innych czynności i t. p.

10) W art. 112, w punkcie 6, uległy skreśleniu wyrazy „wobec sądów", na skutek czego pełnomocnictwo, udzielone pracowniczemu związkowi zawodowemu lub jego funkcjonarjuszowi albo udzielone przez taki związek, będzie wolne od opłaty również wówczas, gdy upoważnia do zastępowania członka związku wobec **urzędów administracyjnych** lub wobec **pracodawcy.**

11) W tymże art. 112 p. 7 otrzymał brzmienie następujące: „odpisy pełnomocnictw (art. 111 ustęp 3), składane sądowi, o ile są przeznaczone **dla uczestniczących w sprawie osób".** Na skutek tej zmiany będą wolne od opłaty nietylko odpisy pełnomocnictw, załączone do skargi, ale też załączone do pism, wnoszonych przez pozwanego.

12) Na mocy nowego punktu 12 art. 112 będą wolne od opłaty pełnomocnictwa, wystawiane w postępowaniu, tyczącem się **ubezpieczeń przymusowych** niemajątkowych (ubezpieczeń społecznych) — przez ubezpieczonych lub członków ich rodzin.

13) Opłata od **pokwitowań,** wynosząca dotychczas 20 gr. (art. 136) zostaje podwyższona na 25 gr.

Zostały zwolnione od opłaty pokwitowania z odbioru czeku.

14) Opłata w wysokości 3 zł., przewidziana w art. 139 (od niewymienionych w innych postanowieniach u. o. s.: aktów notarjalnych i sądowych oraz pism, uwierzytelnionych notarjalnie lub sądownie) zostaje podwyższona na 5 zł., a przewidziana w tymże artykule opłata w wysokości 1 zł. ulega podwyższeniu na 2 zł.

15) Art. 10 i 11 ulegają zmianom, na skutek których stanie się zbędnem utrzymywanie w ewidencji (w R. U. B. II) przypadków, w których podstawę wymiaru opłaty stemplowej stanowi wartość zobowiązania do świadczeń perjodycznych. Mianowicie:

a) W przypadkach, w których świadczenie jest ustanowione na **oznaczoną ilość lat** lub ich części (do pewnego terminu kalendarzowego; punkt „b" art. 10), nie będzie miał zastosowania art. 11 i opłata zostanie obliczona tylko **raz jeden,** a mianowicie od sumy świadczeń perjodycznych, obliczonej za cały czas trwania zobowiązania — z tem, jednak ograniczeniem, że w razie ustanowienia na czas, przewyższający 17 lat, należy wziąć za podstawę wymiaru iloczyn z pomnożenia należności rocznej przez 17.

b) W razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony (punkt „o“ art. 10) obliczy się opłatę tylko **raz jeden,** biorąc za podstawę wymiaru iloczyn z pomnożenia należności rocznej przez 5.

c) W razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony z oznaczeniem jednak pewnego terminu, do którego zobowiązanie trwać będzie niewątpliwie, obliczy się opłatę **raz jeden,** biorąc za podstawę wymiaru sumę dwóch iloczynów, a mianowicie iloczyn z pomnożenia należności rocznej przez ilość lat (względnie też ich części), przez które zobowiązanie będzie trwało niewątpliwie, oraz iloczynu z pomnożenia należności rocznej przez 5; suma obu iloczynów nie może jednak wynosić więcej niż iloczyn z pomnożenia należności rocznej przez 17.

Art. 11 nie będzie już miał zastosowania do przypadków, przewidzianych w art. 10, lecz zastosowanie jego będzie ograniczone do przypadków, wymienionych w ustępie drugim art. 9. Dotyczący tego przedmiotu § 11 r. w. s. nie ulegnie zmianie.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. Gadomski.

81.

ROZKŁAD PAŃSTWOWYCH KURSÓW WAKACYJNYCH
dla nauczycielstwa szkół powszechnych Okręgu Szkolnego Łódzkiego w roku 1932.

Zgierz:

Termin I (od 2-go do 30-go lipca). Inspektor Szkolny pow. łódzkiego w Łodzi, ul. Południowa 4. Kurs w gmachu publicznej szkoły powszechnej w Zgierzu, ul. Łęczycka. Internat dla pań i panów zapewniony. Należy przywieźć ze sobą siennik, prześcieradło, koc i poduszkę.

Kurs pedagogiczny dla kierowników szkół i nauczycieli szkół niżej zorganizowanych.

Temat: Praktyczne zagadnienia organizacyjne i administracyjne z punktu widzenia potrzeb kierownika i nauczycieli niżej zorganizowanej szkoły powszechnej.

Uwagi: Pożądane jest przywiezienie na kurs wzgl. uprzednie przeczytanie następujących dzieł:

1) Program nauki w szkołach powszechnych;
2) Dougall Alc. — Psychologja grupy;
3) Nawroczyński — Swoboda i przymus w wychowaniu;
4) Zienwowicz — Problemy Wychowania Współczesnego;
5) Baley — Psychologja wieku dojrzewania;
6) Piaget — Mowa i myślenie dziecka;
7) Zienkowski — Psychologja dziecięctwa;
8) Kreutz — Rozwój psychiczny młodzieży.
9) Nawroczyński — Zasady nauczania;
10) Klebanowski — Zasady kierowania szkołą;
11) Stypiński i Marszałek — Prawo nauczyciela;
12) Tłuczek — Prowadzenie kancelarji szkolnej.

Zgierz:

Termin III (od 3 do 29 sierpnia). Inspektor Szkolny pow. łódzkiego w Łodzi, ul. Południowa 4. Kurs w gmachu publicznej szkoły powszechnej w Zgierzu, ul. Łęczycka. Internat dla pań i panów zapewniony. Należy przywieźć ze sobą siennik, prześcieradło, koc i poduszkę.

Kurs oświaty pozaszkolnej (świetlicowe).

Temat: Podstawy pracy oświatowej na wsi. Organizacja i prowadzenie pracy w świetlicach.

Uwagi: Pożądane zapoznanie się i przywiezienie ze sobą książek:

1) A. Gregg: „Przewodnicy klubów a charakter chłopców";
2) J. Saxby: „Kształcenie postępowania".
3) Dougall: „Psychologja grupy".
4) Baley: „Psychologja wieku dojrzewania".
5) Znamiecki: „Socjologja wychowania".

Kalisz:

Termin I (od 2-go do 30-go lipca). Inspektor Szkolny w Kaliszu. Internat dla pań i panów zapewniony. Należy przywieźć ze ze sobą siennik, poduszkę, dwa prześcieradła, pled.

Kurs wychowania fizycznego (dla nauczycieli i nauczycielek).

Temat: Zabawy i małe gry z dostosowaniem do wieku fizjologicznego młodzieży. Gry drużynowe. Pływanie i wiosłowanie.

Uwagi: Obowiązkowo należy ze sobą przywieźć ubranie ćwiczebne, kostjum pływacki.

Lesko nad Sanem. Stacja kolejowa Lesko:

Termin I (od 2-go do 30-go lipca). Warunki klimatyczne b. dobre, okolica lesista, kąpiele rzeczne. Zgłoszenia należy kierować do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego.

Bliższe szczegóły zostały podane w specjalnym komunikacie Inspektorom Szkolnym do wiadomości.

Kurs harcerski.

Temat: Psychologiczne podstawy harcerstwa z uwzględnieniem zastosowania metod harcerskich w ogólnem wychowaniu szkolnem. Zapoznanie uczestników z obozownictwem, prowadzeniem wycieczek i typowemi ćwiczeniami skautowemi oraz z prowadzeniem drużyny harcerskiej w szkole powszechnej.

Uwagi: Pożądane zapoznanie się i przywiezienie następujących książek:

1) E. Piasecki: Harce młodzieży szkolnej;
2) Philipps: System zastępowy;
3) Baden Powel: Wskazówki dla skautmistrzów:
4) Wł. Szczygieł: Harcerskie obozy nauczycielskie;
5) Sedlaczek: Harcerstwo t. I i II;
6) Al. Kamiński: Antek Cwaniak oraz jedną z książek traktujących o wychowaniu (Boweła, Greena, Claparede'a, Kerschensteinera, Bystronia, Znanieckiego, Jaroszyńskiego).

Powyższy rozkład kursów wakacyjnych zawiera sprostowanie informacyj podanych w numerze 4 Dz. Urzęd. pod poz. 57.

K. O. S. Ł. Nr. I KN.-8124/32

dn. 26 kwietnia 1932.

———————

82.
KONKURSY.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego ogłasza niniejszem konkursy na posady kierowników, niżej wyszczególnionych publicznych szkół powszechnych:

L. p	Miejscowość	Gmina	Stopień organizacyjny szkoły	Mieszkanie dla kierownika	Ziemia
	Powiat Sieradzki (Inspektor Szkolny w Sieradzu)				
1	Świerki	Barczew	2-kl.	—	10 mórg
2	Kłocko	Bogumiłów	2-kl.	—	—
3	Potok	Brzeźno	2-kl.	2 pok. i k.	½ morgi
4	Stanisławów	Złoczew	2-kl.	2 pok. i k.	—

Kandydaci na powyższe posady winni odpowiadać warunkom ust. 1 art. 12 względnie ust. 3 art. 147 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).

Należycie udokumentowane podania, skierowane do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w Łodzi, wnosić należy w drodze służbowej do właściwego Inspektora Szkolnego w terminie sześciu tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

83.
RUCH SŁUŻBOWY.

SZKOLNICTWO POWSZECHNE.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego **przeniósł** na skutek prośby:

1. Siostrę **Irenę Kawczyńską**, naucz. religji rzymsko-katolickiej 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 75 w Łodzi na stanowisko nauczycielki religji rzymsko-katolickiej do 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 19 w Łodzi, z dniem 20 kwietnia 1932 r. (Nr. BP-6721/32 z dn. 20. 4. 1932 r.).

2. **Jadwigę Burakowską**, naucz. religji rzymsko-katolickiej 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 69 w Łodzi na stanowisko nauczycielki religji rzymsko-katolickiej do 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 43 w Łodzi, z dniem 20 kwietnia 1932 r. (Nr. BP-6721/32 z dn. 20. 4. 1932 r.).

3. Siostrę **Annę Bohdanowicz**, naucz. religji rzymsko-katolickiej 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 22 w Łodzi na stanowisko nauczycielki religji rzymsko-katolickiej do 7-klas publ. szkoły powsz. Nr. 14 w Łodzi, z dniem 20 kwietnia 1932 r. (Nr. BP-6721/32 z dn. 20. 4. 1932 r.).

4. Siostrę **Władysławę Romiszowską**, naucz. religji rzymsko-katolickiej 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 19 w Łodzi na stanowisko nauczycielki religji rzymsko-katolickiej do 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 75 w Łodzi, z dniem 20 kwietnia 1932 r. (Nr. BP-6721/32 z dn. 20. 4. 1932 r.).

5. **Helenę Miąskiewiczową**, naucz. 1-klas. publ. szkoły powsz. w Galewic, gm. Brudzew, pow. kolskiego na stanowisko nauczycielki 3-klas. publ. szkoły powsz. w Chwalborzycach. gm. Zelgoszcz, pow. tureckiego z dniem 1 czerwca 1932 r. (Nr. BP-8535/32 z dn. 28. 4. 1932 r.).

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego **zamianował** w porozumieniu z Kurją Diecezjalną w Łodzi:

Księdza **Józefa Kotelę**, nauczycielem religji rzymsko-katolickiej 7-klas. publ. szkoły powsz. Nr. 27 w Łodzi z dniem 1 maja 1932 r. (Nr. BP-7650/32 z dn. 26. 4. 1932 r.).

W związku z podwyższeniem stopnia organizacyjnego szkoły Pan Kurator Okręgu Szkolnego **uznał:**

Marcelego Pęksińskiego, kierownika 2-klas. publ. szkoły powsz. w Piaskach, gm. Chotynin, pow. wieluńskiego, za mianowanego z dniem 1 września 1931 r., na stanowisko kierownika 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Piaskach, gm. Chotynin, pow. wieluńskiego (Nr. BP-7762/32 z dn. 26. 4. 1932 r.).

2. **Jana Wieczorka,** kierownika 2-klas. publ. szkoły powsz. w Czołowie, gm. Czołowo, pow. kolskiego, za mianowanego z dniem 1 września 1931 r., na stanowisko kierownika 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Czołowie, gm. Czołowo, pow. kolskiego (Nr. BP-8525/32 z dn. 28. 4. 1932 r.).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

84.

KATALOG CZASOPISM

Dyrekcja Państwowej Centralnej Bibljoteki Pedagogicznej w Łodzi podaje do wiadomości, że z dniem **17 maja** b. r. oddany został do użytku czytelników katalog czasopism, zawierający artykuły i rozprawy umieszczone w czasopismach, znajdujących się w księgozbiorze Bibljoteki.

Czytelnicy, którzy zechcą korzystać z katalogu, winni się zwracać do kierownika Bibljoteki.

85.

WYDAWNICTWA.

Gladys Lowe Anderson. Ciche Czytanie w świetle badań psychologicznych i pedagogicznych z przedmową Heleny Radlińskiej i Piotra Boveta. Stronic 183. Tłumaczyła z języka francuskiego Hanna Dobrowolska. Bibljoteka Dzieł Pedagogicznych. Rok VII. Nr. 30. Nakładem „Naszej Księgarni" Sp. Akc. Związku Nauczycielstwa Polskiego, Warszawa 1932.

Z praktyki szkolnej Nr. 15. Zamierzenia Dziecięce — próby realizacji przeprowadzone w szkole ćwiczeń Państw. Seminarjum Nauczycielskiego im. E. Orzeszkowej w Warszawie. Stronic 110. Nakładem „Naszej Księgarni" Sp. Akc. Związku Nauczycielstwa Polskiego, Warszawa 1932 r.

Kalinowski Stanisław. Nauka Fizyki. Podręcznik dla szkół humanistycznych. Tom III. Elektryczność i magnetyzm, z 179 rysunkami. Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa, 1932 r. Cena zł. 10.

Dr. Kołodziejczyk January. Botanika dla seminarjów nauczycielskich. Część II. Rośliny zarodnikowe. Z 179 rysunkami. Wydawnictwo M. Arcta, 1932. Cena zł. 6.

Juljusz Ippoldt. Jak młodzież naszą zachęcić do czytania? (Pochwała książki. 1. Czem jest dziś książka dla młodzieży? 2. Czem powinna być książka dla młodzieży? 3. Jak szkoła może się przyczynić do umiłowania książki? 4, Co szkoła może zdziałać dla podniesienia czytelnictwa poza nauką szkolną? 5. Współ-

działanie rodziców). Nr. 7 Bibljoteczki „Współpraca domu i szkoły w dziale wychowania młodzieży. Str. 32. Książnica-Atlas T. N. S. W. Lwów—Warszawa 1932, Cena gr. 80.

Dr. Józef Wąsowicz, docent Uniw. J. K. we Lwowie. Jak powstaje geograficzna mapa szkolna. (Bibljoteka geograficzno-dydaktyczna, zeszyt 6). Str. 38. Załączników do książki — tablic 17. Wyd. S. A. Książnica-Atlas, T. N. S. W., Lwów— Warszawa. 1932. Cena zł. 2.70.

H G. Wells. The Country of the Blind and other Stories (Bibljoteczka Angielska. Zeszyt 1). Z przedmową Dr. Romana Dyboskiego, profesora Uniw. Jag. Str. 108. Słowniczek-Komentarz opracowali Dr. A. Kreusler i S. Stamm. Wyd. S. A. Książnica-Atlas, T. N. S. W., Lwów-Warszawa. 1932. Cena zł. 4.40.

Słownik grecko-polski do wyboru z pieśni Homera, opracował Artur Rapaport. Str. 324. Książnica-Atlas. Zjednoczone Zakłady Kartograficzne i Wydawnicze Tow. Naucz. Szkół Średn. i Wyższych Sp. Akc. Lwów—Warszawa 1932. Cena zł. 13.50.

CZASOPISMA.

Zrąb — czasopismo kwartalne, poświęcone zagadnieniom wychowania obywatelskiego. Redakcja i Administracja Zrębu: Warszawa, Aleje Ujazdowskie 37, m. 23. Cena numeru w prenumeracie wynosi: 4 zeszyty — zł. 17, 2 zeszyty — zł. 9, 1 zesz. — zł. 5. Cena numery pojedyńczego — zł. 6. Konto P. K. O. Nr. 21.896. Treść tomu 9. Epoka wielkiej reformy. Prof. dr. Zygmunt Czerny — Reforma ustroju szkół akademickich. Hugo Kaufman — Gimnazjum w nowej ustawie ustrojowej. Ludwika Wolska — Wychowanie państwowo-obywatelskie w organizacjach społecznych. Dr. Ludwik Goldscheider — Przysposobienie zawodowe w szkole powszechnej. Józef Konrad Targowski — Szkoła i dom. Omówienia książek. Książki teoretyczne: Teorja wychowania obywatelskiego. Ze studjów nad nauką obywatelską zagranicą. Zagadnienia wychowania obywatelskiego w prasie pedagogicznej polskiej i obcej: Czasopisma polskie. Czasopisma w języku angielskim, francuskim i włoskim. Kronika. Poprzez zagadnienia, kraje i ludzi. Z działalności Sekcji Polskiej Światowego Związku Kształcenia Dorosłych. Konferencja Światowego Związku Kształcenia Dorosłych w Wiedniu. Wydawnictwa „Służby Obywatelskiej“.

86.

SPIS KSIĄŻEK

nowozakupionych lub otrzymanych w darze przez Państwową Centralną Bibljotekę Pedagogiczną w Łodzi.

8191 **Harabaszewski J.** — Metodyka chemji.
8192 Praca domowa ucznia.
8193 **Joteyko T.** — Nowy podręcznik do nauki muzyki w szk. ogólnokształcących. Cz. II.
8194 **Hławiczka K.** — Solfeż polski. Cz. III, wyd. II.
8195—96—97 **Piłsudski J.** — Pisma — Mowy — Rozkazy. Tom I, II, III.

8198—8200 **Piłsudski J.** — Pisma — Mowy — Rozkazy. Tom IV, VI.
8201 **Piłsudski J.** — Pisma — Mowy — Rozkazy. Tom VII.
8203 **Witling A. Dr.** — Abgekürzte Rechnung.
8204 **Maenchen P. Dr.** — Geheimnisse der Rechenkünstler.
8205 **Szpotański St.** — Świat szuka nowej drogi.
8206 **Czechowicz W. Dr.** — Zarys prawa karnego skarbowego.
8207 **Koper St.** — Warunki nauczania na wsi.
8208 Wyd. **Peretiatkowicz A. Dr.** — Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Wyd. V.
8209 **Forel A.** — Zagadnienia seksualne. Tom I i II, wyd. nowe.
8210 **Hniłko A.** — Wyprawa Cudnowska w 1660 r.
8211 **Hamaide A.** — Metoda Decroly. Wyd. II.
8212 **Ippoldt J.** — Jak młodzież naszą zachęcić do czytania.
8213 **Czerwiński S.** — O nowy ideał wychowawczy.
8214 **Grzywak-Kaczyńska M.** — Próby zastosowania testów do badania i organizowania pracy szkolnej.
8215 **Nawroczyński B.** — Zasady nauczania. Wyd. II.
8216 **Chant C. A.** — Cuda wszechświata.
8217 **Karaffa-Korbutt K. Dr.** — Nauczanie higjeny w szkołach zawodowych.
8218 **Gutman L. Dr.** — Na marginesie psychologji indywidualnej.
8219 **Stawiński Z.** — Reorganizacja studjów wyższych.
8220 **Petersen P.** — Innere Schulreform und Neue Erziehung.
8221 **Roliński I.** — O potrzebie humanistyki i filozofji w wykszt. nauczyciel.
8222 **Sierpiński Wł. Dr.** — Wstęp do teorji funkcji zmiennej rzeczywistej.
8223 **Ozjerecki N.** — Skala metryczna badań zdolności ruchowych dzieci i młodzieży.
8224 **Pachucka R. Dr.** — Polskie tradycje wychowania obywatelskiego.
8225 **Znaniecki F.** — Socjologja wychowania. Tom I.
8226 **Sarris E.** — Sind wir Berechtigt, vom Wortverständnis des Hundes zu sprachen.
8227 **Nowicka Br.** — Rola polit. Arcybiskup. Gnieźnieńskich za Kazimierza W. i ich stosunek do króla.
8228 **Nowicka Br.** — Działalność kult. kościoła Gnieźnieńskiego w ep. Kazimierza W.
8229 **Mirski J.** — Zagadnienie karności w wychowaniu.
8230 **Ormicki W.** — Samodzielne badania geogr. na prowincji.
8231 **Joteyko J. Dr.** — Znużenie.
8232 **Miłobędzki T.** — Szkoła analizy jakościowej. Wyd. 4.

Prenumerata roczna wynosi 6 złotych. Numer pojedyńczy 60 groszy. Należność wpłacać należy wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 65312 — Rada Szkolna Okręgowa Łódzka w Łodzi.

Warunki umieszczania ogłoszeń: Cała strona 120 zł. Pół str. 65 zł. Ćwierć str. 35 zł. Ogłoszenia umieszcza się po zapłaceniu zgóry przypadającej należności.

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Piotrkowska 104, Kuratorjum O. S. Ł.

Drukarnia Państwowa w Łodzi 258/32